

PRENUMERATA

w Krakowie już z dostawą do domu i na prowincję miesięcznie 1 kor. 1.50, (kwartalnie Kor. 4.50). W Niemczech kwartalnie Kor. 5.50; w innych krajach, należących do związku pocztowego kwartalnie Kor. 7.50.

Pojedynczy numer

6 hal.

tak w Krakowie, jak i na prowincji.

GAZETA

POWSZECHNA

Wychodzi codziennie o godz. 12 w południe z wyjątkiem niedziel i świąt.

OGŁOSZENIA:

od miejsca za jednoszpaltowy wiersz polowy 20 halerzy za pierwszy raz, za każdy następny po 10 halerzy. Drobne ogłoszenia po 4 hal. od słowa, najmniej jednak 10 słów.

NADESŁANE po 60 halerzy od wiersza. ZAPŁACZENIE w miejscu i Kor. od setki na prowincję. 2 Kor.

Redakcja Administracja: ul. Świątkowska 21, l. p. Telefon Nr. 565.

Nr. 216.

Kraków, Czwartek 22 września 1910.

Rok III.

Wytyczna dla reformy wyborczej.

Cała nasza prasa konserwatywna nie może odżałować tego, że poseł Starzyński leczył się w Kissingen, a poseł Wereszczyński oddychał zastanowionym świeżem powietrzem, podczas gdy w subkomitecie sejmowej reformy wyborczej głosowano nad tem, czy kurję wiejską podzielić na koła czy nie. Ach — rozumie prasa konserwatywna — gdyby poseł Wereszczyński był we Lwowie, a poseł Starzyński nie był zmuszony pić wody mineralnej, wszystko by inaczej wyglądało! Otóż poseł Wereszczyński, gdy przybędzie do Lwowa na Sejm odświeżony i ze świeżymi do pracy publicznej siłami, będzie zapewne w lepszym usposobieniu i w lepszej o przyszłość kraju wierze, aniżeli dzienniki konserwatywne. A poseł Starzyński, któremu wiele zdrowia po kuracji życzymy, straci w Kissingen, mamy nadzieję, swe wybuchy profesorskiej nietolerancji, które go pozbawiają możności wywierania tego wpływu, jaki przy jego wiedzy mógł by wywierać.

Wszystko się uspokoi i lamentem będzie koniec. Zresztą część prasy konserwatywnej już się uspakaja. Jeden z głównych organów zachowawczych mówi, że ostatecznie, jeżeli zwolennicy reformy wyborczej nie chcą podzielić kurji wiejskiej a i miejskiej na koła, to może, dla uniknięcia „równego prawa wyborczego, można wprowadzić pluralność. Z zasady będą przeciwnikami pluralności zmuszeni jednak jesteśmy skonstatować, że pluralność to już nie owe separatystyczne koła, przy których dawniej upierali się konserwatywni członkowie komisji wyborczej, o ile się nie leczyli wodami mineralnymi lub świeżem powietrzem.

Tylko, że pluralność — nawet gdyby samą zasadą dla jednej z kurji przyjąć — pluralności nie równa. Głosów mnożyć dowolnie nie można. I jaką podstawę wziąć dla pluralności? Jeżeli cenzus majątkowy — to posłowie ludowi oprą się takiej pluralności w kurji wiejskiej dla tych samych powodów, dla których zwalczała i zwalczać będą podział na koła. Zresztą dosyć się przyjrzyć statystyce własnościowej w kurji wiejskiej, by przestać budować konserwatywne zamki polityczne na pluralności, opartej na cenzusie majątkowym. Nie o wiele lepiej pójść z pluralnością po miastach.

Zupełnie śmieszna okaże się u nas pluralność, oparta na cenzusie umysłowym. Z grun-

tu niedorzeczny ten cenzus dałby tylko przewagę pewną inteligencji miejskiej — „abstrakcyjnie radykalnej“. Więc komu dać dwa głosy lub więcej?

Zwolennicy pluralności będą się zastanawiali długo nad znalezieniem racjonalnej i do warunków krajowych zastosowanej podstawy dla pluralności. O ile oboje powyżej przytoczone kryteria (cenzus majątkowy i umysłowy) jako niemożliwe odrzucone będą — można będzie przyjąć do wiadomości inne pomysły i wartość ich oraz możliwe skutki oceniać.

Ale przedewszystkiem, trzeba się rozprawić z jedną wytyczną dla sejmowej reformy wyborczej, którą czasami posłowie konserwatywni wysuwali naprzód. Nazwali oni swą większość w dzisiejszym Sejmie „stanem posiadania“ swego stronnictwa. Otóż z takim kryterjum konserwatyści muszą się pożegnać przy przeprowadzaniu sejmowej reformy wyborczej.

Anty przez myśl nie przejdzie nam chęć wykombinowania takiej reformy wyborczej, któraby konserwatystom odbierała nadzieję otrzymania kiedykolwiek większości. Nie chcemy ostracyzmu ani dla interesów przez dzisiejszą większość konserwatywną reprezentowanych, ani dla politycznych metod działania, opartych na umiarkowaniu. Ale z równą stanowczością trzeba wystąpić przeciw wszelkim usiłowaniom, które przewagę czy to pewnych interesów czy to pewnych metod rządzenia starają się uwiecznić.

Reforma wyborcza nie może być przeprowadzona przy pomocy kryterjum utrzymania „stanu posiadania“ politycznej przewagi konserwatystów. przestaje być reformą — a naprawą normalnego stanu rzeczy, a wyraża się w manewr, który w dodatku powodzenia politycznego mieć nie może — przynajmniej na dłuższą metę.

Reforma wyborcza musi być taka, by wszystkim interesom społecznym w kraju należycie odpowiadała. Jest to prawda, że same pozostawienie kurji większej własności narusza zasadę równości prawa głosowania w przyszłej reformie. Jedną jednak równości koniecznie bronić trzeba, równości zbiorowych interesów przy reprezentacji w Sejmie, a tem samem i równych szans dla wszystkich odcieni opinii publicznej, by mogły dojść, jeśli nie do władzy, to do wpływu na kierunek rządów krajowych.

W interesie obozu konserwatywnego, w interesie jego przyszłości politycznej, która dziś zależy już nie od „stanu posiadania“,

ale od stanu opinii publicznej, w interesie wzajemnej między stronnictwami ufności leży, by konserwatyści wyrzekli się taktyki — zresztą do przeprowadzenia niemożliwej — mającej na celu manewrami ustawodawczymi zabezpieczyć sobie swój dzisiejszy stan posiadania.

Sejmową reformę wyborczą robi się dla kraju, dla jego ogólnego dobra, a o stronnictwach wypowie się potem wyzwolona z więzów ustawodawczych opinia publiczna.

Dawniejsi wszechpolacy o terażniejszych.

Wczoraj podaliśmy opinię dawnych wszechpolaków o terażniejszych pod wodzą „profesora“ Grabskiego. *Rzeczpospolita*, organ o-wych frondeurów, rozpatrując obronę p. Grabskiego, przeciw zarzutowi o zachłanność wszechpolaków, pisze w dalszym ciągu:

„Zachłanność demokracji narodowej“. Znowu święte oburzenie i argument, że mimo prezesury demokratyczno-narodowej w Kole „na prezydenta dyrektora poczt i dyrektora skarbu powołano nie wszechpolaków“. Risum tenalis: tak to wygląda jakby rzeczywiście stronnictwo demokratyczno-narodowe mogło te posady rozdawać swoim albo obcym. I to właśnie bieda, że ludzie wiedzą, iż chciało a nie mogło. Chciało, bo wszakże ono rzuciło cynicznie hasło „wymiany mózgów“, ono zabierało się wyrzucać namiestnika, ono otwierało złote widoki swym posłom z unji. Z tego to powodu okarżono demokrację narodową o zachłanność i karierowiczostwo, chociaż karier nie porobiono, bo przedsiębiorstwo się nie udało.

„Demagogia demokracji narodowej“. I to także ma być nieprawda. Wiadomo jednak, że zarzut ten znakomicie określa cały nastrój polityki demokratyczno-narodowej od lat trzech a najlepiej się sprawdza w sprawie sejmowej reformy wyborczej. Dawne stronnictwo demokratyczno-narodowe wystąpiło z całą stanowczością przeciw czteroprzymiotnikowemu prawu głosowania i na setkach wieców wykazywało, że jest to hasło obłudne a dla interesu narodowego zgubne. Ale w parę miesięcy potem, za rządów p. Grabskiego, wywieszono sztandar czteroprzymiotnikowego prawa głosowania. Co o niem myśleć, wiedzą doskonale przewodcy stron-

nictwa, ale za to można na cały kraj chwalić się na zjeździe: „Żadne stronnictwo w kraju nie odnosi się szczere do reformy wyborczej prócz demokracji narodowej“. I aby nie zostać w tyle za p. Stapińskim głosuje się w subkomitecie „czteroprzymiotnikowym prawem głosowania zarówno na wsi jak w mieście, chociaż się wie, że gdyby taka ordynacja przeszła, Sejm zapelniliby się przeciwnikami interesu narodowego i autonomji. I w tem stronnictwie jeszcze się zrywają na zarzut demagogji!

„Aby dać przykład, jak daleko może zejść śmiałość w przekraczaniu prawdziwego stanu rzeczy, wystarczy następujący przykład: Jako zdobył „wszechpolskiej polityki“ podane jest w jednym z tych artykułów rozstrzelonym drukiem to, że „we wszystkich więc sporach między Polakami a Rusinami kwestjach rząd nie prowadzi rokowań z Rusinami inaczej jak w obecności przedstawicieli Koła polskiego“. Nasz sędziwodzię jest to nieprawda, bo ciągle odbywają się konferencje i umowy z rządem z posłami ruskimi samopas. Ale istotnie znany jest jeden sławny wypadek takiej wspólnej konferencji: mia-nownie w sprawie rozdziału subwencji hodowlanej, kiedy to rząd, ulegając obstrukcji posłów ruskich w grudniu r. ub., wymógł na Kole polskim konferencję, w której Rusini otrzymali warunkowe przyrzeczenie rozdziału subwencji między towarzystwa polskie osobno a ruskie osobno. To jest ten wielki tryumf. To jest dowód, że teraz sprawy ruskie załatwia się we Wiedniu lepiej niż za dawnego Koła. A dodać trzeba, że w tych artykułach „Słowa Polskiego“ nadal się tłumaczyli czytelników kłamstwami o korzystnem załatwieniu tej sprawy i nadal się mówi o „rzekomych ustępstwach dla ukrainców w sprawie funduszu hodowlanego“, chociaż w kołach politycznych wiadomo, że rząd, opierając się na owej umowie, obiecał przy rozdziale pewnej kwoty między towarzystwa wedle narodowości i chociaż właśnie obecnie odbywają się w Wiedniu narady w tym kierunku.

„Drugim przykładem niechaj będzie to co się w tych artykułach pisze o grupie „Rzeczpospolitej“: „Stronnictwo nie zawahało się wyzbyć ze swych szeregów młodych i ruchliwych elementów i wolało wystąpić na złośliwe ich w „Rzeczpospolitej“ przyjacieli, niż dopuścić do zapanowania pajądokracji w swem łonie... Wystarczyło tylko ograniczyć się do uchwalenia na zjeździe „dla tłumy“ postulatu sejmowej reformy

Kartka z życia detektywa.

Sir Valentin Quinton był przed swoim ożenieniem się jednym z najuboższych członków arystokracji angielskiej. Środki, jakie posiadał, wystarczały mu zaledwie na jakie takie utrzymanie starożytnej siedziby przodków. Ale później ożenił się bardzo bogato, a wówczas wszystko się zmieniło. Było to jednak prawdziwym szczęściem, że lady Quinton wniosła mu tak znaczny posag, bo przy jej rozrzutnym trybie życia, wspaniałość domu musiałaby się niebawem zmniejszyć, lub skończyć.

Między innymi kosztownymi przedmiotami lady Quinton, posiadała także zbiór drogich kamieni, z posród których jeden tylko rubin przedstawiał wartość 20.000 funtów szterlingów (pół miliona koron). Rubin ten, który, nawiasem mówiąc, był umieszczony w złotej oprawie, jako wisior, skradziono pewnego dnia wraz z wielu kosztownymi broszami, kolia, bransoletami, słowem większą część klejnotów Quintonów.

Jak zwykle się dzieje w dobrze obmyśl-

nym wypadkach takich czynów zbrodniczych, dokonano i tej kradzieży o zwykłym czasie, w najzwyczajniejszy i najmniej uwagi zwracający sposób. Była mniej więcej godzina siódma wieczorem, kiedy całe towarzystwo zamkowe siedziało jeszcze przy stole. Złodziej wszedł przez okno do garderoby lady Quinton, zaryglował drzwi z zewnątrz i rozciągnął w ogrodzie grube druty, na których ściągający go, musieliby się przewrócić. Ale nikt nie zauważył jego obecności, uszedł spokojnie z łupem.

Policja londyńska, wezwana natychmiast na miejsce wypadku, zrobiła szczególne odkrycia. Nie ulegało wątpliwości, że tylko jeden sprawca kradzieży był w zamku; nie miał zewnątrz żadnego współnika. Sam rozciągnął druty pod oknem, otworzył okno, zaryglował drzwi i wyłamał zamek u szafy z klejnotami. Był to więc niewątpliwie jeden z najzręczniejszych włamywaczy, odznaczający się niezmierną przytomnością umysłu i krwią zimną.

Policja dokonała kilku aresztowań, ale po paru dniach musiała aresztowanych wypuścić na wolność, gdyż nie miała przeciw nim najmniejszych dowodów.

W kilka dni po wypadku przeglądając podczas obiadu w pismach sprawozdania o tej kradzieży zapytałem Hewitta, czy nie wezwano go do zajęcia się poszukiwaniem skradzionych klejnotów.

— Nie — odparł Hewitt — nie otrzymałem żadnego wezwania. Wyznaczono tylko wysoką nagrodę za odnalezienie klejnotów i zawiadomiono mnie również o jej wysokości. Więcej nic. Przypuszczają zapewne, że na los szczęścia zajmę się tą sprawą. Ale co do tego myślą się bardzo. Nie jestem bynajmniej nowicjuszem, czekam więc na zawarcie dokładnej umowy, zanimbym się zajął tym wypadkiem. Mam i poza tem wiele do czynienia, niejedno, co mnie bardziej obsiśnie zajmuje; nie mogę więc tracić czasu na poszukiwania, któreby mogły okazać się bezcelowe i moralnie i materialnie.

Okazało się jednak niebawem, że bliżsi byliśmy rozwiązaniu zagadki, niż wówczas sądziliśmy.

W kilka dni później zjedliśmy obiad w restauracji, a potem wolnym krokiem ruszyliśmy ku domowi. W pobliżu drzwi naszego domu spotkaliśmy jakiegoś bardzo wzburzonego Irlandczyka, który, gestykulując gwałto-

wnie, tłumaczył coś policjantowi i czynił mu jakieś wyrzuty. Policjant jednak, jak się zdawało, nie zwracał na to uwagi, natomiast usiłował przemówić do rozsądku, aby spokojnie poszedł do domu i nie myślał więcej o tem, co mu sprawiło troskę.

Nie przywiązując do tego wagi i nie uważając na to, poszliśmy dalej i zaczęliśmy wchodzić na schody. W połowie drogi zatrzymała mnie jednak dyskusja, przystanąłem więc przed drzwiami Hewitta, aby dokończyć rozmowy. W tej chwili zauważyłem, że ów Irlandczyk, którego spotkaliśmy na ulicy, idzie ku nam po schodach.

Był to człowiek z niższej klasy społecznej, prawdopodobnie robotnik, miał na sobie podniszczone nieco, świąteczne ubranie. Widać było po nim ciągle jeszcze wzburzenie, zaraz też wybuchnął gwałtownymi słowami:

— Który z panów będzie panem Hewitem!

— Oto jest pan Hewitt — rzekłem — czy życzyśz pan sobie czegoś od niego?

(C. d. n.)

S. Grudziński i T. Berger
Główny skład Pathéfonów
Kraków, ulica Szewska 10.

Telefon Nr. 608.

Pathefon Jedynie czyni zaoszczędzenie najwybredniejszemu wymaganiom, wnosi zdrową we-sudość do domu, gra bez igras, — nie niszczy płyt.

Nowość! Aparaty szafkowe. Płyty o średnicy 50 cm. Nowość!

dają reprodukcję tak dokładną i głośnie, jakiej dotąd nie było. Grają jak rzeczywista orkiestra i śpiewają jak żywy człowiek. Niezbędne dla sal balowych, teatrów, restauracji, kólek, stowarzyszeń. Cenniki darmo i oplatnie. Maszyny i przeróbki gramofonów na system Pathé w w. pracowni.

wyborczej, jak tego żądali najmłodszy statystyczny stronnictwa, ceniący sobie wielce możnych „przyjaciół” a nie stawiać tego żądania na serio, by grupa „Rzeczypospolitej” pozostała przy stronnictwie”. Był czas, przed laty około dziesięciu, że gdy dzisiejsi wydawcy „Rzptej” byli rzeczywiście jeszcze na studiach uniwersyteckich, za sprawą niektórych z pośród nich „Słowo Polskie” dostało się w ręce kierunku demokratyczno-narodowego i niektórzy z nich zasiadali wkrótce potem w Dyrekcji i Radzie nadzorczej pisma.

Wtedy nikt nie mówił o pajądokracji. Był czas przed kilku laty, że dzisiejsi wydawcy „Rzeczypospolitej” szli w pierwszym szeregu nowego kierunku jako najdawniejsi jego zwolennicy, wiecowali, organizowali, byli członkami Komitetu głównego, przyczyniali się podobno wedle swych sił do wzrostu stronnictwa. Wtedy także nie mówiono o pajądokracji. W parę lat później, jako ludzie na stanowiskach i z rodzinami, porzucili stronnictwo, nie godząc się na nowy kierunek jego polityki. I oto wtedy dopiero mówi się o „wyzbyciu się” i o „pajądokracji”. I ktoż to mówi? Przybysz, który wówczas liczył sobie akurat kilka miesięcy w stronnictwie, który spędził młodość i dobry kawałek wieku męskiego w odmętach najgłupszego socjalizmu, na rzućciu pomysłów takich, jak przemianowanie do ziem polskich drobno-kalibrowych armat celem urzędzenia powstania, dopiero koło czterdziestki doszedł do tego stadium rozwoju politycznego i narodowego, który tinni osiągają koło wiośen dwudziestu, i teraz, po sobie sądząc, wiek dziecięcy przedłża do czwartego krzyżyka. Kłamstwem i to kłamstwem bezczelnym, bo wprost odwracając prawdę, jest twierdzenie, że dzisiejsi wydawcy „Rzptej” chcieli, aby tylko dla „tłumu” domagano się reformy wyborczej sejmowej. Bo właśnie to zarzucali, że dla „tłumu” żąda się reformy wyborczej dla interesów narodowych, że się uprawia haniebną demagogię, zamiast jasno i otwarcie, jak w czasie walki o reformę parlamentarną, powiedzieć temu „tłumowi” dlaczego takie czteroprzymiotnikowe prawo głosowania jest szkodliwe. Z powodu tej demagogii, z powodu unji demokratycznej i wymiany mózgow, z powodu dezercji z Rady Narodowej w przededniu wyborów sejmowych i zwalczenia w dwu okręgach jej kandydatów, z powodu całej tej awanturniczej i cynicznej polityki wystąpiła grupa „Rzptej” ze stronnictwa. Jest rzeczą prostrą niepojętą, jak można tak na poczekaniu tworzyć sobie kłamliwe wymysły, wprost odwracające to co było naprawdę. A gdy się doda jeszcze tę wzmiankę o „możnych przyjaciół”, wzmiankę, rzucającą nikczemne podejrzenie o niskie pobudki w działaniu politycznym względem ludzi, którzy cienia powodu potemu nie dali, to jest to już nie tylko kłamstwo, ale grube chamstwo.

Uporządkowanie nowych dzielnic Krakowa.

Wczoraj po południu odbyła się konferencja członków Rady miejskiej z dzielnic w tym roku do miasta przyłączonych pod przewodnictwem prezydenta miasta dra Lea. W konferencji tej brał udział wiceprezydent p. Sare i referenci magistratu. Omawiano program robót, jakie miasto wykonać zamierza jeszcze w bieżącym roku na przyłączonych obszarach.

Spodziewać się należy, że Rada miejska przyjęta z wielką uwagą dla ludności tych dzielnic uchwali na najbliższym posiedzeniu potrzebne na ten cel fundusze, a rozchodzi się tu o nadanie nowym dzielnicom najważniejszych urządzeń wielkomiejских.

Zaczynając od prawego brzegu Wisły, otrzyma dzielnica Zakrzówek wraz z jej najdalszą częścią Kapelaną oświetlenie lampami naftowymi nowego systemu dającymi światło prawie tak silne jak elektryczne lampy żukowe. Dębniaki otrzymają oświetlenie ulicy Polnej, Zagrody, Kraszewskiego, Nadwiśląskiej do realności hr. Łosia, ul. Kilińskiego (w dalszym ciągu aż do ul. Sobieskiego) ul. Podgórskiej od szkoły wzdłuż Klorygówki aż do mostu na Wildze. W dzielnicy Zwierzyniec ustawione będą lampy gazowe w odleglejszych punktach — naftowe aż do najdalszych domów, w Półwsiu i na Zwierzynku — także w ulicach przylegających do nowego koryta Rudawy. W Czarnej Wsi, na Łobzowie, w Nowej Wsi, na Krowodrzy, Warszawskiem, oświetlone będą wszystkie zabudowane ulice, w Grzegórkach ulica prowadząca wzdłuż wałów do ogrodu botanicznego i droga obok wału akcyzowego wiódąca do rogatki mogińskiej. Inne ulice tej

dzielnicy, a mianowicie przecznice biegnące od ul. Grzegórzeckiej do starego koryta Wisły, otrzymają światło gazowe.

Kanalizacja dzielnic na lewym brzegu Wisły jak również budowa kolektora prawobrzeżnego dla Dębniak i Zakrzówek będzie przyspieszona. wszystkie powyższe wymienione ulice nowych dzielnic będą wyzirowane, w miejscach niskich odpowiednio podsypane i otrzymają dla ułatwienia komunikacji pieszej wobec nadchodzącej pory deszczowej, o ile się to da wykonać jeszcze w bieżącym roku chodniki — na razie prowizoryczne, wykonane ze żwiru lub miału węglowego. Dowiadujemy się również, że opracowano także projekt rozszerzenia sieci wodociągowej, a sprawa regulacji ulic, projekt budowy szkół i ogólny projekt zabudowania miasta na jego teraźniejszym, rozległym obszarze jest prawie na ukończeniu.

Administracja miejska, z powodu przygotowania do obchodu grunwaldzkiego nie mogła się wprawdzie zająć gminami podmiejskimi zaraz po przyłączeniu ich do miasta, jednakże obecnie przystępuje z całą energią do pracy, co ludność nowych dzielnic powita z wielkim zadowoleniem.

Podnieść należy i to, że dotychczas zarówno Rada miejska, jak i prezydent miasta słuszne życzenia ludności podnoszone przez zastępców t.j. radnych nowych dzielnic chętnie uwzględnia a w szczególności Rada miejska uznaje potrzebę podźwignięcia dawnych gmin podmiejskich z zaniedbania w jakim się od wielu lat znajdują.

KRONIKA.

Possiadanie i noszenie broni. W ostatnich czasach spełniono w Galicji szereg zabójstw i morderstw zapomocą rewolwerów i pistoletów. Wobec tego okazało się koniecznym ograniczenie posiadania i noszenia rewolwerów i pistoletów. Wydały wczoraj „Dziennik ustaw i rozporządzeń krajowych” zawiera rozporządzenie namiestnika z dnia 19 bm., ograniczające ze względów bezpieczeństwa publicznego, dotychczasowe prawo posiadania i noszenia broni w rejonie policyjnym lwowskim i krakowskim oraz w powiatach policyjnych: Chrzanów, Drohobycz, Gródek Jagielloński, Kraków, Lwów, Podgórze, Sokal, Stryj i Tłumacz. Według rozporządzenia posiadanie i noszenie rewolwerów i pistoletów, w szczególności browningów bez pozwolenia władzy jest zakazane. Pozwolenie będzie udzielone w wypadkach na uwzględnienie zasługujących, zapomocą karty na broń, wystawionych przez dyrektora policji lub starostwo. Karty na broń, które dawniej wydano, uprawniają tylko w ten sposób do posiadania i noszenia broni, jeżeli będą widymane przez właściwą władzę w przeciągu 14 dni po ogłoszeniu tego rozporządzenia. Karty niewidymane w tym terminie tracą ważność. Postanowienia nowe nie mają zastosowania do osób, które mają prawo nosić broń bez szczególnego pozwolenia. Rozporządzenie weszło w życie z dniem wczorajszym; za przekroczenie nowych przepisów nakładane będą kary.

Ostrzeżenie. Namiestnictwo rozesało do wszystkich starostów, dyrektorów policji we Lwowie i w Krakowie, oraz do prezydentów miast Lwowa i Krakowa następujący okólnik: Ministerstwo spraw zagranicznych zakomunikowało ministerstwu sprawiedliwości sprawozdanie generalnego konsulatu austro-węgierskiego w Nowym Jorku, według którego niejaki Józef von Ueberall, który ma być identyczny z urodzonym 12 czerwca 1877 r. w Rohatynie Józefem Wiktorem Ueberallem, w dawnych biurach austro-węgierskiego konsulatu generalnego w Nowym Jorku utworzył biuro pod godłem: „Kancelaria adwokacka, notarialna i wojskowa” (Adwokatura-Notariats- sowie Militärkanzlei“). Ueberall ogłasza ponadto, że trudni się także interesami bankowymi i rozsyła — zwłaszcza do galicyjskich adwokatów — cyrkularze, w których ofiarowuje im swe usługi, w szczególności pośredniczenia w przesłuchaniu świadków w Ameryce i stron i świadczeń w sprawach cywilno-procesowych i spadkowych, z obejściem pośrednictwa władz konsularnych. Niektóre z tych cyrkularzy są zaopatrzone w orła państwowego austriackiego lub inne godła. Austro-węgierski konsul generalny zwraca uwagę publiczności na to, że Ueberall z władzami reprezentacyjnymi i konsularnymi nie pozostaje w żadnych stosunkach. Z powodu nieuprawnionego używania tytułu adwokata wdrożono przeciw niemu w Nowym Jorku dochodzenia sądowe. Według sprawozdania Konsulatu otrzymuje także Ueberall od łatwowiernych włościan z Galicji znaczniejsze kwoty pieniężne, stanowiące bądźto pieniądze sierości podjęte na podstawie sfałszowanych dokumentów, bądź też ceny kupna domów i parcel gruntowych, które Ueberall kazał sprzedąć imieniem swych rzekomych klientów. Namiestnictwo wzywa starostów, dyrektorów policji we Lwowie i Krakowie, oraz prezydentów miast Lwowa i Krakowa, aby w stosowny sposób ostrzegli ludność przed oszukańcami praktykami

Józeta Ueberalla i zalecili jej jak największą ostrożność przy przesyłaniu pieniędzy lub efektów pod adresem tego rodzaju oszustów, występujących bezprawnie w imieniu wychodźców galicyjskich.

Kraków 21 września.

Z teatru miejskiego. Na repertuar sceny krakowskiej wchodzi tragedia historyczna A. Tolstoj: „Śmierć Iwana Groźnego”, z dyr. Sol skim w roli cara Iwana. Kasa zamawian iawiadania, że bilety na przedstawienie sobotnie są już na wyczerpaniu. Ze względu, że i na przedstawienie niedzielne tej sztuki pozostała niezaczyna już ilość biletów, dyrekcja teatru daje „Iwana Groźnego śmierć” cztery razy z rzędu, mianowicie: w sobotę, niedzielę, poniedziałek i wtorek.

Arcydzieło Wyspiańskiego „Wesele” grane będzie po raz 92 we wtorek przyszelega tygodnia. Na przedstawienie to przybywa wycieczka włościana z powiatu Łańcuckiego w liczbie 300 osób.

Z teatru ludowego. W wodewilu „Chcę sobie polecać”, który ukaza się pierwszy raz we czwartek, biorą udział pp.: F. Wandyczowa, Grabowska, Górka, Kolman, W. Wandycz, Bończa, Turski, Tatrzański i w. i. We „Wrogu ludu” Ibena, w sobotę, główną rolę gra dyr. Rygier. W poniedziałek przedstawienie popularne „Mazepa” z p. Zarińską w roli Amelji.

Uniwersytet ludowy im. A. Mickiewicza urządza w niedzielę dnia 25 bm. wykład dra Eisenberga „O cholera”, ilustrowany obrazami świetlnymi. Wykład odbędzie się w sali Muzeum techniczno-przemysłowego o godzinie 7 i pół wieczorem. Wstęp 20 hal., dla członków Uniwersytetu ludowego 10 hal. Bilety wcześniej do nabycia w Czytalni Uniw. lud.

Posiedzenie Izby handlowej odbyło się wczoraj po południu. Prócz członków Izby przybyli na nie: wiceprez. Sare, posłowie: Stanisławski, Sikorski i Battaglia i hr. Wodzicki. Zagal posiedzenie prezydent Izby p. Dattner, który w swem przemówieniu podkreślił ważność i konieczność budowy kanału Dunaj-Wisła-Dniestr, poinformował zebranych o toku robót przy budowie nowego dworca i magazynów zbożowych, poruszył sprawę importu mięsa argentyńskiego i zdał sprawę z czynności Izby w czasie wakacji. Następnie udzielił głosu dr. Benisowi, który w wyczerpującym referacie przedstawił doniosłość wspomnianego wyżej kanału przedewszystkiem dla Galicji zachodniej.

Następnie zabrał głos hr. Wodzicki; wyraził swój żal, że nie widzi nikogo z prezydium Koła polskiego, które w sprawie kanału z rządem pertraktowało i postanowiło pójść w opozycję, gdyby rząd kanału nie wybudował. Ekscekcja potępia zamiar ten Koła, aby przez to Koło, a z niem i Polacy, nielubieni w Austrii przez nikogo, nie narazili się broń Boże monarsze, któremu wszystko zawdzięczają.

Po nim przemawiali: poseł Stanisławski, poseł Sikorski, p. Epstein i Benis, poczem Izba uchwaliła jednogłośnie następującą rezolucję: „Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie obstarze bezwarunkowo przy wykonaniu ustawy o drogach wodnych z roku 1901; daje wyraz swemu najgłębszemu przekonaniu, iż od przeprowadzenia drogi wodnej, łączącej Dunaj i Wiedeń przez Kraków z Wisłą i Dniestrem, zależną jest cała gospodarcza przyszłość kraju; budowę tego kanału uważa za jedyńcy środek, aby się wyrwać z nędzy, braku zarobków i zależności od obcej produkcji. Bez tej drogi wodnej kraj nie będzie w stanie eksploatować swych bogactw mineralnych, w szczególności węgla, mieszczącego się w Zagłębiu krakowskim, ani wyzyskać należycie innych masowych swóich płodów, jak ropy, drzewa i produktów rolniczych, nie będzie w stanie rozwinąć swego przemysłu ani podnieść siły konsumpcyjnej ludności, aby przez stworzenie lepszych warunków w kraju zatamować prąd emigracji robotniczej. Izba odeprzeć musi wszelkie projekty kompensat pieniężnych, które nigdy nie zdołają zastąpić kanałów spławnych. Izba nie może traktować kanału Wiedeń Kraków-Dniestr tylko ze stanowiska rentującego się przedsiębiorstwa państwowego, acz i tutaj doświadczenia obcych krajów niezbicie wskazały, że nowe wielkie arterie komunikacyjne, chociażby się z początku nawet słabo rentowały, z czasem powołują do życia nowe przemysły i nowe źródła transportowe, które po pewnym okresie, zapewniają im nawzajem odpowiedni dochód. Z tego też względu wszelkie próby, aby z góry obliczyć rentowność dróg wodnych, są chybione i całkiem dowolne. W galicyjskich drogach wodnych widzi Izba wielką inwestycję gospodarczą, a w końcu zwraca uwagę na ogolno państwowe znaczenie kanału Dniestr-Kraków-Dunaj ze względu na ruch tranzytowy oraz kanału Kraków-Wiedeń ze względu na możliwość uczynienia Monarchji niezawisłą od granicy, co do opału węglem kamiennym.

Rewizja szpitala św. Łazarza. W ubiegłym tygodniu odbyła się inspekcja szpitala św. Łazarza, dokonana przez inspektora szpitali krajowych dr Müllera. Inspekcja ta trwała kilka

dni, a przeprowadzona była bardzo szczegółowo. Może za tym faktem pójść dalsze prace rekonstrukcyjne w tym drugim co do wielkości szpitalu krajowym i przyspieszenie robót już postanowionych. Prace rekonstrukcyjne zostały w rb. przez Wydział krajowy rozpoczęte od przekształcenia i rozszerzenia oddziału chirurgicznego kosztem około 200 tysięcy koron. Koniecznych zmian w szpitalu krakowskim nie można dokonać odrazu; jednakże ze względu na oplakane braki, dające się od szeregu lat dotkliwie we znaki w naszym szpitalu, jest możliwie najszybszy tok rekonstrukcji ze wszzech miar pożądaną i w tym względzie stwierdzenie obecnego stanu szpitala i przypomnienie o nim Sejmowi w sprawozdaniu inspektora może wywrzeć wpływ bardzo dodatni, przyspieszając przedewszystkiem przebudowę i dobudowę tych pawilonów, bez których o prawidłowym dalszym rozwoju szpitala nie może być mowy.

Rozszerzenie linii A-B. Wiadomo, czem dla pewnej części Krakowian jest linja A-B. Głównie „corso” spacerowe, szczególnie w zimowych miesiącach, okazało się niewystarczającym dla licznych rzesz publiczności; obecnie przy sposobności asfaltowania ulicy Florjańskiej podjęto roboty około rozszerzenia tej linii, wychodząc widocznie z zapatrywania, że powiększone miasto musi mieć powiększone A-B. Pozpoczęto zrywanie starego asfaltu i wytyczono znacznie szersze granice nowego chodnika; sięgnię on poza linję rosnących tu drzewek.

Samobójstwo. Wczoraj po południu usłyszeli mieszkańcy domu l. 3 przy ul. Podzamcze dwa szybko po sobie następujące strzały na II piętrze. Przybywszy na miejsce, ujrzeli pod drzwiami leżącego mężczyznę z przestrzeloną pierśią. Jak się okazało, był to Stanisław Blacha, 50 letni kelner. Żył on od kilku lat w konkubinacie z Otylią Tomaszewską, zamieszkałą w tym domu. W ostatnich miesiącach rozpił się Blacha i nie mógł znaleźć zajęcia, a z tego powodu utrzymywała go Tomaszewska. Złamany takim życiem, postanowił zastrzelić siebie i swoją niedoszłą żonę. Wczoraj przybył pijany pod drzwi jej mieszkania, a gdy go nie chciała wpuścić, obawiając się jego gróźb, Blacha pod drzwiami odebrał sobie życie. Zwłoki denata odstawiono do Zakładu medycyny sądowej.

Zmarli: Jan Nowiński, przyżywszy 72 lat. Pogrzeb dnia 21 b. m. z ul. Topolowej l. 32.

Rozprawa ofertowa. Dyrekcja kolei państwowych w Krakowie ogłasza rozprawę ofertową na wykonanie budynków na stacji kolejowej w Sankoku. Oferty wniesić należy do dnia 8 października 1910 roku. — Intendantura I-go korpusu w Przemyślu ogłasza rozprawę ofertową na dostawę artykułów spożywczych dla szpitali wojskowych w Jarosławiu, Łańcucie i Stryju. Oferty wniesić należy do dnia 10 względnie 14 października br. Blizszych informacji udziela Izba handlowa w Krakowie.

Firanki, story, dywany itp. odnawia „TECZA” fabryka chemiczna prania i farbowania w Krakowie.

Repertuar teatrów krakowskich

(od 20 bm. do 25 bm.)

	miejski	ludowy
Środa	Kamienicznik	Meier Ezofowicz
Czwartek	Złoty wiek rycey.	Chcę sobie pohul.
Piątek	Tajfun	Chcę sobie pohul.
Sobota	Śmierć Iwana gr.	Wróg ludu
Niedz.	po poł.	—
	wiecz.	Śmierć Iwana gr.

B. GABRIJSKA — Kraków — kupuje, sprzedaje i najmuje fortepiany, pianina, harmonje i pianjole krajowe i zagraniczne, nowe i przegrane za gotówkę i na spłaty — bez zaliczki.

Z Podgórze.

Nauczycielstwo tutejsze, będące w tem samym położeniu co do wydatków, co i nauczycielstwo krakowskie, a w znacznie gorszym od nauczycielstwa z gmin przyłączonych do Krakowa, pobierające zaś znacznie niższe pensje, uchwalilo wysłać do Sejmu petycję, a do posłów deputację z prośbą o zrównanie ich poborów z poborami pierwszej klasy plac.

Ze Lwowa.

Strejk tramwajarzy. Wczoraj po południu odbyło się zgromadzenie strejkujących funkcyjarsjusz tramwajowych, na którym uchwalono opuścić niecie z żądań. Żądają oni obecnie podwyższenia dla pierwszej i drugiej kategorii służby o 10 koron, dla trzeciej o 12 koron, dla czwartej o 14 koron, a oprócz tego motorowym ma być przyznany jeszcze dodatek po 6 koron. Podwyższenie to wynosiłoby 132.000 koron

HOFA

pasta do obuwiapasta do metali
knotki do lampek oliwnych

są zawsze najlepszymi polskimi wyrobami

Kupując te wyroby uważać, aby nie dostać za te same pieniądze w podobnych punktach innych lichych naśladownictw. a tylko z napisem

Stanisław Hof w Krakowie.

rocznie. Po południu odbyło się też posiedzenie komisji elektrycznej, która uchwaliła dla pierwszej i drugiej kategorii przyznać dodatek po 9 koron. Pierwsza i druga kategoria były przedmiotem wniosku komisji elektrycznej pominięte. Poza tem komisja uchwaliła obstawać przy pierwotnej swojej uchwale. Komitet strajkowy uchwalił a propos prezydium miasta, aby cofnęło zarządzenie przyjmowania we środę rano nowych ludzi do służby tramwajowej, oraz uchwalono zwołać na dzień godzinę 10 rano zgromadzenie strajkujących i przedstawić im ostatnią uchwałę komisji elektrycznej.

Kurs dla policjantów o choleryze. Na wypadek pojawienia się cholery będą musiały nieraz organa policyjne interwenjować w wypadkach cholery prawdziwej, lub tylko o cholery podejrzanych, które w czasach cholerycznych mnożą się nadzwyczajnie. Ażeby więc tych ludzi, narażonych w pierwszej linii na ewentualne zarażenie się, pouczyć o istocie choroby, o sposobach chronienia własnej osoby przed zarażeniem się i postępowaniu z chorym, postanowil fizyk miejski dr Legeżyński urządzać bezpłatny kurs, specjalnie dla personalu straży policyjnej. Kurs ten rozpoczął się w piątek 16 bm. w fizykacie. Wykłady obejmują naukę o chorobach zakaźnych z uwzględnieniem cholery i dżumy — nadto całą naukę o dezynfekcji, jakoteż o udzielaniu pierwszej pomocy w wypadkach nagłego zachorowania na ulicy. W ten sposób ci słuchacze, którzy uczestniczyć będą w całym kursie i odbędą praktyczną naukę wykonywania dezynfekcji, będą przypuszczeni do egzaminu na dezynfektorów, który się w swoim czasie odbędzie. Nadto oprócz wykładów w fizykacie, nazajutrz rano po każdym wykładzie jeden z lekarzy miejskich udzielać będzie w koszarach policyjnych lekcji powtarzania tym uczestnikom kursu, którzy zechcą składać egzamin dezynfektorów. W tych lekcjach powtarzania mogą brać udział także i ci, którzy na kurs nie uczęszczają; w ten sposób może niemal cała lwowska straż policyjna pouczyć się o głównych zasadach udzielania pierwszej pomocy i o postępowaniu z chorymi cholerycznymi.

Z kraju.

Wiec posła Ciały w Dąbrowce Niemieckiej (powiat Nowy Sącz), odbył 18 bm., przyniósł duży sukces Ludowcom, gdyż nawet socjaliści-kolejarze uchwalili posłowi wotum zaufania, prosząc o opiekę dla ich spraw miejscowych w parlamencie. Znalazł się też na zgromadzeniu jeden osobliwy wszechpolak, który doradzał posłowi Ciały, by wystąpił z Koła polskiego i rzucił się na ludowców — ale dostał z miejsca porządny odprawę i umilkł.

Z tarnowskiej Rady miejskiej. Przy końcu ubiegłego tygodnia odbyło się posiedzenie Rady miejskiej, na którym zdał burmistrz dr Tertel sprawę ze stanu inwestycji miejskich: wodociągi i elektrownia są na ukończeniu, a sprawa tramwaju znajduje się w ministerstwie w Wiedniu, dokąd w najbliższym czasie uda się burmistrz celem przyspieszenia załatwienia tej sprawy. Następnie uchwalono na wniosek dr Zbigniewa zakupić wóz ratunkowy kosztem 1800 koron według cennika nadesłanego z Pragi, mimo to, że r. Wójcicki żądał, aby zakupiony został w kraju. Na wniosek magistratu uchwalono oddać Komitetowi parku Jordana materiał z budynku Chęciakówki za kwotę 500 kor. Następnie udzielono 2.000 kor. na kurs robót kobiecych w szkole Wyziałowej żen. im. Franciszka Józefa I. Po rozpisaniu konkursu przydzieliła Rada szkolna krajowa na dwie do tego kursu przywiązane posady dwoje małżonków-Businów, przemieszonych w drodze dyscyplinarnej. Zarządzenie to jest wielką krzywdą z jednej strony dla miasta, które nie pozwoli, aby je robić kolonją karną, z drugiej dla nauczycielstwa, które po 10 i 20 lat czeka na takie posady. Uchwalono więc na wniosek ks. dr Żygułńskiego wnieść protest przeciwko temu zarządzeniu do Rady szkolnej i obsadzić te posady za własne pieniądze własnymi siłami.

Wybory do kahału. Na dzień 21 bm. rozpisano kahał tarnowski wybory. Zainteresowanie jest bardzo małe, ponieważ inteligencja postanowiła nie brać udziału w tych wyborach, a kahał „zwyciężył” nawet bez korupcji.

Samoistne Towarzystwo rolnicze w Gorlicach. W dniu 18 bm. odbyło się w sali Rady powiatowej w Gorlicach przy udziale około stu osób zebranie, zwołane za inicjatywą Wydziału powiatowego, którego celem było zadecydowanie o utworzeniu samoistnego Tow. rolniczego w Gorlicach. Przebieg zebrania okazał ogromne zainteresowanie dla spraw rolniczych u ogółu mieszkańców powiatu, o czem świadczy stosunkowo znaczna ilość zgłoszonych członków Towarzystwa w liczbie 74. Jednomyślną uchwałą postanowiono utworzyć Towarzystwo, jednomyślnie uchwalono statut i zgodną wolą bez dyskusji wybrano Wydział i prezesa. Prezesem wybrany został inicjator sprawy poseł i marszałek p. Władysław Długosz. Do Wydziału weszli jako wiceprezesa ks. Stanisław Niepokój i Henryk Groblewski, jako członkowie pp. Wincenty Byczewski, ks. Władysław Kędra, dr Kazimierz Szczaniecki, Franciszek Pieuch, Tomasz Źwiklik i ks. Michał Jurczakiewicz. Po ukończeniu się Wydziału wysłuchali obecni wykładu p. dra Rylskiego o Spółkach mleczarskich. Prócz p. dra Rylskiego z zaproszonych osób obecni byli pp. E. Maurizio, delegat Komitetu Tow. krakowskiego i p. Stanisław Ostaszewski, prezes okrę-

gowego Towarzystwa rolniczego w Jasle. Tak dzięki posłowi Długoszu powstała w tym powiecie wielce pożyteczna instytucja, która tamtejszych mieszkańców bardzo zainteresowała.

Festyn ludowy w Choczni. Zarząd „Kółka rolniczego” w Choczni urządził festyn ludowy z nader urozmaiconym programem. Dochód z festynu przeznaczono na pomnożenie funduszu budowy „Domu ludowego”. Festyn zakończyli śpiewy dziewcząt i tańce. Obecnych było dużo gości z pobliskich Wadowic.

Niemczyzna w Andrychowiu. Ktokolwiek przejeżdżał przez stację kolejową w Andrychowie, zauważyć musiał, że niejaki Aron Ringer, mający skład węgla obok stacji kolejowej „potrzebuje” mieć ogromną słabość do niemieczyny. Oto skład węgla nazwał „Kolen-Niederlage des Aroy Ringer” i ani słowa więcej. Chyba komentaru nie potrzeba.

Przedstawienie amatorskie w Wadowicach. Kółko amatorskie pod reżyserją p. Kotlarczyka Stefana odegrało w zeszłą niedzielę „Królowę Przedmieścia”. Sztukę opracowano starannie, zwłaszcza rolę tytułową (p. Kotlarczykową) Majcherka (p. Kotlarczyk) i Antka (p. Banaś). Inni amatorzy jak pp. J. Gazda, Frącz, Woltyński także nie pozostawili nic do życzenia.

Teatr Półludowy w Wadowicach. Podobnie jak i w zeszłych latach przybył na dłuższy czas do Wadowic teatr Półludowy. Na pierwszy ogień idzie „Szczęście Frania” Perzyskiego.

Fabrykant monet w Wadowicach. Przed sądem przysięgłych w Wadowicach odbyła się w ubiegłym tygodniu dosyć ciekawa rozprawa o fałszerstwie monet. Fałszerstwa monet 10 i 20 h depuszczał się młody chłopak z Zachelmnia, a to przy pomocy dwóch deseczek, dokładnie wyglądających, między które wkładał dobrą monetę, która po ściśnięciu deseczek wtaczała się w ich powierzchnię, tworząc w nich swój dokładny odcisk. W odcisk ten lał wywierconym otworem roztopiony metal, który po zastygnięciu tworzył monetę. Trybunał na podstawie werdyktu przysięgłych obwinionego uwolnił — z powodu jego naiwności.

Ostrzeżenie. Z magistratu miasta Żywca ostrzymujemy następujące pismo: Niejaki Stanisław Celestyn Wentzel, który był zarządcą cegielni miejskiej w Żywcu i z tej posady z dniem 10 lutego 1910 r. usunięty został — zgłasza się w rozmaitych firm i osób w Galicji, na Śląsku i w innych krajach, przedstawiając się jako dyrektor cegielni miejskiej w Żywcu i pod pozorem zagubienia walizki lub pugilaresu z pieniędzmi wyłudza zasiłki pieniężne. Ostrzeżenie więc wszystkich, u którychby się ten pan zgłosił, by mu żadnych zasiłków pieniężnych nie dawano.

Straszny wypadek. W Lubiankach Wyższych bawiło się dziecko p. Grabowskiej ze Zbaraża wraz z chłopcami, pasącymi było w polu. Chłopcy rozpalili ogień dla upieczenia kartofli. Podczas tego wtrącił dziewczynkę w ogień. Zażęło się od ognia ubranko tak, że dziecko z przestrachu już nie podniosło się, lecz formalnie upiekło się w ogniu i wkrótce umarło. Chłopcy prawdopodobnie ze stracha poniekali, nie dawają dziewczynce pomocy.

Aresztowanie złodzieja. Znanego niebezpiecznego kieszonkowca Jana Kossaka, aresztowała policja tarnowska w tych dniach, który odsiadując w więzieniu karę za współudział w okradzeniu kościółka na górze św. Marcina, zdołał zbiedz i wałęsał się w okolicy Tarnowa. Kossaka przyaresztowano w chwili, gdy spał w krzakach nad Bisłą, ukryty w słomie.

Otwarcie stacji telegraficznej. Z dniem 24 bm. otwarte zostanie przy urzędzie pocztowym w Jańskich (powiat Sanok) stacja telegraficzna z ograniczoną służbą dzienną.

Ze świata.

Katastrofa kolejowa pod Rottenmann. Wczoraj rano zderzył się koło stacji Rottenmann w Styrii pociąg pospieszny 101 z pociągiem pospiesznym 102. Skutki zderzenia były straszne. Obie lokomotywy i pierwsze wagony pociągu weneckiego zostały wprost zderżone. Z pod gruzów wydobyto od razu 7 zwłok i około 40 rannych. Według innej wersji zginęło 100 osób. Gruzy nie są jeszcze usunięte. — Niektórych zwłok nie można było agnoskować, są bowiem strasznie zniekształcone. Dziwnym trafem podróżni pociągu wiedeńskiego prawie nie ucierpieli wskutek katastrofy. Ofiarą zderzenia padli przewodniczący podróżni pociągu weneckiego. Wśród podróżnych zapanowała straszna panika. Część podróżnych wybiegła na tor w nocnej toalecie i w szalonym przestrachu biegła w ciemności, nie wiedząc w pierwszej chwili, co się stało. Panikę zwiększył jeszcze konduktor pociągu wiedeńskiego który z przerażenia dostał napadu szału. Wagony pocztowe uległy również zniszczeniu wraz z wszystkimi przesyłkami, między którymi były listy pieniężne, zawierające przeszło pół miliona koron. Szkoda materialna, jaką ponosi kolej, wynosi przeszło 300.000 koron nie licząc odszkodowań, jakie kolej będzie musiała zapłacić. Odszkodowania te będą wynosić ogromną sumę.

Kto jest bardziej groźny? Nad pytaniem, kogo ożywia większa chęć podobania się, mężczyźni, czy kobiety, zastanawia się pewien dziennikarz angielski, aż zdecydował się zbadać je dokładnie. Wziął notatkę i ołówki i stanął na najbardziej ożywionym rogu ulicy Regen street. Obrabiał sobie miejsce przed wielkim sklepem za-

patrzonym w lustro. Następnie napisał na pierwszej kartce bloku słowa: Wielu mężczyzn przyglądało się sobie w lustrze w przeciągu pięciu minut? Peniżę dodał: „Wiele kobiet?” Następnie wyczekiwał, trzymając ołówek w pogotowiu. Potem zamknął notes i poszedł z zadowoleniem do domu. Skonstatował, jak donoszą dzienniki angielskie, że na 50 mężczyzn, którzy tamtą przechodzili, 19 spojrzęło do lustra. Na 50 kobiet natomiast, które przechodziły w ciągu 8 minut uczyniło to samo 22. Ale ten rezultat, bardzo pochlebny dla kobiet, nabiera większego znaczenia, gdy się zważy, że panie i panny oglądały tylko przelotnie na kapelusz i suknię, podczas gdy mężczyźni zatrzymywali się dłużej i oglądali siebie z miną zadowolenia, jak gdyby byli narcyzami. Angielski reporter nabrał zatem przekonania, że płeć silna ożywia chęć podobania się co najmniej w tym samym stopniu jak i kobiety.

Odzyskane kosztowności. Niezwykła przyгода spotkała w podróży z Paryża do Warszawy p. Réjane, głośną primabalerinę Wielkiej Opery paryskiej. Przez cały czas długiej podróży p. Réjane nie rozstawała się ani na chwilę z małą, złotą walizką, skórzaną, mieszczącą w sobie biżuterję sceniczną artystki, wartości przeszło 150 tysięcy franków. Jakaż była jej rozpacza, gdy rozpakowawszy w jednym z warszawskich hoteli swoją walizkę, ujrzęła w niej zamiast skarbow — pudełko szwajcarskiej czekolady Séchaud, podróżną czapkę męską, pantofle nocne, przybór do golienia, rącznik i bindę do włosów! Wśród różnych drobiazgów znalazła pudełko z biletami wizytowymi. Na biletach: Adolf Stanner, inżynier, Petersburg, Wielka Morska, 98. Zatelegrafowała pod wymienionym adresem i wnet odebrała taką odpowiedź: „Cała wina w zupełnym podobieństwie naszych walizek. Wysiadając na stacji w Aleksandrowie, w pośpiechu sama pani zabrała moją walizkę. Dziś jeszcze odayłam pani jej skarb, a jednocześnie proszę bardzo o natychmiastowe odesłanie mojej walizki, brak bowiem binde bardzo dotkliwie daje mi się we znaki, Stanner”. Nazajutrz otrzymała p. Réjane swą walizkę, a w niej wszystkie kosztowności nienaruszone.

Żmija w gardle. Na Kaukazie spał pewnego dnia na łące pastuch z otwartymi ustami. Zbudził go ból straszliwy w gardle. Podniósł rękę do ust i oto przekonał się, że z ust zwisa mu ogon ogromnej żmiji. Szarpnął za ogon i ze wszystkich sił ciągnąć począł, by wyrwać z gardła olbrzymią żmiją, która podczas snu przez twarde usta wpadła mu do gardła, niestety jednak daremnie. Na krzyk pastucha nadbiegli towarzysze, zaczęli również ciągnąć i urwali talłow, głowa jednak została w gardle. Wsadzili go na koń i chcieli zawieźć do doktora, w drodze jednak nieszczęśliwy skonał.

Tragedja polska za Oceanem.

W Filadelfji przy ul. Franklina rozegrała się przed paru dniami straszna tragedia rodzinna. Przed trzema tygodniami sprowadziła się tam niejaka Bednarska, żona Bartłomieja Bednarskiego, który dopiero przed pół rokiem do Ameryki przybył wraz z trojgiem dzieci od 4 do 10 lat. Tam spotkała się ze swą znajomą jeszcze z Galicji niejaką Wilczewską, przybyłą do Ameryki przed 10 miesiącami. Bednarska opowiedziała Wilczewskiej, że jej mąż jest w Buffalo, dokąd był przyjechał wprost po wylądowaniu w Ameryce, gdyż w Galicji dopuścił się rozmaitych przestępstw i stamtąd uciekł przed sprawiedliwością. Z namowy Wilczewskiej Bednarska napisała do męża list, w którym mu postawiła warunek, że jeżeli uczciwie zacznie pracować, ona gotowa się z nim połączyć. Bednarski zgodził się na to i przybył do Filadelfji.

Spotkanie małżonków było serdeczne, a przynajmniej ze strony żony, która ludzią się nadziejała, że mąż się poprawił i zaczynają nowe, pełne szczęścia życie małżeńskie. Na trzeci dzień wieczorem przyjechał z Buffalo niejaki Fabian, który z Bednarskim mieszkał razem w Buffalo. Odszukawszy mieszkanie Bednarskiej, zgłosił się do niej, by mu pomogła do odebrania skradzionych przez jej męża 135 dolarów. Fabian owe pieniądze zapokopał w blaszanym pudełku za domem, Bednarski podpatrzył to, zabrał je i przyjechał do Filadelfji. Kiedy nazajutrz Bednarski przyszedł do żony, ta zająta od niego, aby skradzione 135 dolarów zwrócił Fabianowi. Bednarski przyznał się do kradzieży, ale już część z nich wydał na zakup rewolwera, na podróż do Filadelfji, a resztę 78 dolarów nie chciał oddać.

Z tego wywiązała się kłótnia pomiędzy małżonkami. Nagle rozległy się strzały jeden po drugim. Bednarski strzelił do żony dwa razy, trafiając ją w pierś i dolną część głowy. Kule przeszły na wylot nieszczęśliwą kobietę. Morderca widząc, że ofiara padła na podłogę, skierował rewolwer ku sobie, strzelił i zabił się na miejscu.

Wilczewska usłyszawszy strzały za ścianą, w jednej chwili domyśliła się nieszczęścia, wybiegła na ulicę z krzykiem. Przechodził właśnie policjant, a dowiedziawszy się od

Wilczewskiej, co zaszło, udał się do mieszkania Bednarskiej. Przedstawił się jego oczom straszny widok: on leżał w kałuży krwi bez znaku życia — ona jeszcze żyła. Odstawił ją do szpitala, gdzie w 5 minut po przewiezieniu umarła. Przy mordercy i samobójcy znalaziono 78 dolarów, noż, sto nabożów rewolwerowych i kilka listów. Fabiana, jako głównego świadka w tym strasznym dramacie, policja aresztowała, a dziećmi Bednarskich zaopeczkowała się na razie Wilczewska.

Przegląd polityczny

Ugoda czesko-niemiecka.

Konferencja czesko-niemiecka doprowadziła do pomyślnego rezultatu. Dporówno Czesi i Niemcy poczynili sobie wzajemnie pewne ustępstwa co do porządku dziennego. Jest więc już pewnym, że Sejm czeski będzie zwołany w tym miesiącu, mianowicie dnia 27 bm. Po przemowach przedstawicieli stronnic twoich czeskich jak i niemieckich, postawil imieniem Czechów pos. Skarda następujące wnioski: „Porządek dzienny pierwszego posiedzenia Sejmu ma być następujący: 1) zawiadomienia prezydjalne; 2) pierwsze czytanie przedłożenia o uwolnieniu podatku osobisto-dochodowego od dodatków krajowych z tem, że ma być ono odeślone do komisji podatkowej; 3) pierwsze czytanie przedłożeń rządowych narodowo-politycznych z tem, że mają być odesłane do komisji dla reformy ordynacji krajowej z poleceniem zdania sprawy do dni 14, a przedłożenie o podatku od piwa ma być ex praesidio przydzielone komisji podatkowej. Potem dopiero ma się odbyć drugie plenarne posiedzenie z następującym porządkiem dziennym: 1) sprawozdanie komisji dla zmiany ordynacji krajowej; 2) sprawozdanie komisji podatkowej. Potem nastąpi ukończenie Sejmu i ewentualny wybór członków Wydziału krajowego”.

Imieniem Niemców oświadczył dr Eppinger, iż zgadza się na ten porządek obrad.

O wyniku zawiadomiono telegraficznie prezydenta ministrów.

NADESLANE.

Dr Edward Rybacki

adwokat krajowy

otworzył kancelarię adwokacką

w Krakowie przy ul. Siennej l. 7 (Mały Rynek).

Telegramy.

(Telefonom od naszych korespondentów).

Porozumienie czesko-niemieckie.

Wiedeń, 21 września (tel. wł.). Dzisiejsza „N. F. Presse” donosi, że Czesi z dwóch głównie powodów doprowadzili do porozumienia z Niemcami. Pierwszym powodem była chęć zapobieżenia klęsce finansowej w kraju, za którą największą odpowiedzialność spadać mogła na posłów jako reprezentantów kraju w parlamencie, a drugim odpowiednie przygotowanie zwrotu w taktyce politycznej. Przez wczorajszą ugodę nie załatwiono jednak jeszcze merytorycznej części sporu czesko-niemieckiego.

Konferencje w sprawie kanałowej.

Wiedeń 21 września (tel. wł.). Wczorajsza konferencja reprezentantów Dolnej Austrii, Wiednia i Śląska z prezydentem gabinetu w sprawie budowy kanałów jest drugą z kolejnych konferencji w tej sprawie. Odbędzie się jeszcze konferencja z reprezentantami Moraw.

Zakończenie „biernego oporu”.

Wiedeń, 21 września (tel. wł.). Wczoraj o godzinie pół do pierwszej po południu po dłuższych pertraktacjach między komitetem kolejarzy, kierującym biernym oporem na kolei południowej a dyrekcją tej kolei przyszło do porozumienia. Wobec czego organizacja kolejarzy weszła telegrafami swych członków, aby natychmiast stanęli do pracy.

Zaręczyny na dworze cesarskim.

Wiedeń, 21 września (tel. wł.). Jedno z pism budapeszteńskich donosi, iż arcyksiążę Karol Franciszek Józef, drugi następca austriackiego tronu, zaręczy się wkrótce z arcyksiężniczką Wiktorją Ludwiką, córką cesarza Wilhelma.

Dernburg stawia kandydaturę.

Berlin 21 września (tel. wł.). Były sekretarz stanu Dernburg zamierza ubiegać się o mandat poselski z obozu liberalnego.

Wydawca i redaktor naczelny :

WŁADYSŁAW WASOWICZ.

Redaktor odpowiedzialny :

STANISŁAW NIEMIEC.

Wyrekcya c. k. kolei państwowych w Krakowie.

WYCIĄG Z ROZKŁADU JAZDY

ważnego od 1-go Maja 1910 roku (według czasu średnio-europejskiego).

Odjazd z Krakowa, Podgórze-Płaszowa i Podgórze-Miasta

12.12 w nocy, poc. osob. Nr. 11, z Krakowa. 12.22 w nocy, poc. os. L. 11 z Podgórze-Płasz...

do Podwojewódzk Stanisławowa i Ickan. Połączenia w Tarnowie Stróż, stąd do Jasła, Nowego Sącza, Orłowa, Koszyc i Budapesztu...

wa, Koszyc i Budapesztu, Zagórzanach do Gorlic, w Chyrowie do Przemysła, w Drohobyczu do Borysławia, w Struju do Lwowa, Stpnisławowa i Tarnopola...

Szczucina Stróż, stąd do Jasła i do Nowego Sącza i Starego Sącza; a od 15 czerwca do 30 września włącznie...

w Suchy do Żywca; w Zagórzanach do Gorlic w Nowym Zagórz do Łupkowa i Mózko Labores: w Chyrowie do Przemysła...

Przyjazd do Krakowa, Podgórze-Płaszowa i Podgórze-Miasta.

12.40 w nocy poc. osob. Nr. 11 do Krakowa. Czerniowiec. Połączenie w Kolumni od Delatyna, w Stanisławowie od Husiatyna...

7.14 rano, osob. Nr. 412 do Podgórze-Pi. 7.28 rano osob. Nr. 412, do Krakowa z Wieliczki.

nowie z Nowego Sącza, Stróż, Jasła i Szczucina. 1.16 popoł. osob. Nr. 14, do Podgórze-Pi. 1.27 " " Nr. 14, do Krakowa

5.36 popoł. poc. os. Nr. 116 do Podg.-Pi. 5.45 " " " Nr. 116 do Krakowa z Tarnowa.

Borkach wielkich od Grzymałowa, w Tarnopolu od Potutor, Husiatyna, Czortkowa i Kopyczynie, w Krasnem od Brodów...

Drobne ogłoszenia po 4 hal. od wyrazu. Nauczycielka niemka poszukuje lekcyi według planów szkół rządowych...

Dwóch kowali do kucia koni i powozów znajdują zajęcie zaraz. Dwóch leśnych i dwóch Karbowych poszukuje od grudnia Biuro Bronisława Krasickiego w Krakowie.

W języku polskim i niemieckim w 2 miesiącach pod gwarancją przygotowuję do egzaminu z rachunkowości państwowej, kupieckiej, ogólnej pojedynczej i podwój. buchalterii.

Prawdziwe Schicht Mydło z marką „Jeleń“ prasowane jest tak: Błowna fabryka Jerzy Schicht T. A. znajduje się w Fussig, w Czechach.

Nowe kursa przygotowawcze do egzaminu z rachunkowości państwowej i buchalterii kupieckiej pojed. i podwójnej rozpoczynam dnia 3. września b. r.

ZAKŁAD POGRZEBOWY „CONCORDIA“ JANA WOLNEGO Telefon 331. PLAC SZCZEPANSKI 2 (dom własny).